

KELLER PÉTER

Ma a jegenyefát ünnepeljük... Gárdonyi Géza emlékezete

Keresem itt a fákat. Keresem a két nagy jegenyét, a szederfát, az almafát, a diófát, a két birsalmefát. Ezek voltak dédapám legkedvesebb fáí itt a sályi kertben.

Ő a jegenyefát szerette a legjobban. Tudta, sem árnyéka, sem gyümölcse. Egyedülállósága, hajthatatlansága, fölemelkedettsége tetszett neki. Azt szerette volna, ha a sírjára egy jegenyét ültetnek. „Nekem kedves az a gondolat – írta –, hogy olykor jegenyefa leszek, és állok, mint élttem, magányosan, hallgató lombokkal, folyton az eget nézve; nappal felhőket, éjjel a holdat, a csillagokat.”

Ma a jegenyefát ünnepeljük.

Egyszer egy előadáson azt hallottam, a magyar irodalomnak két alakja van, aki semmilyen izmushoz nem tartozott. Gárdonyi Géza és Arany János. A két jegenye.

Dédapám az eget nézte. Istenhívó ember volt. Erről beszélnek válogatott versei. Sírjára nem véletlenül kívánta a jegenyét. Nem kapta meg. Nem illik az izmusokba. És nem kapta meg a sírfeliratát sem, ami így hangzott volna: „*Hiszek az egy Istenben és az örök életben.*” Azt írták a sírjára: „*Csak a teste*”.

Néhány hete egy találkozáson megtudtam, ez a felirat a hallgató és értő „jegenye”-lombok értékelése. *Fiamnak* című versében

ugyanis ez áll:

*Mint a magasban lengő sasmadár,
Úgy kóvályog fölöttünk a halál:
Hol itt, hol ott egy lelket elragad.
Csupán a test marad.*

*Ha engem látsz majd némán, hidegen,
És szólítasz és nem nyitom szemem,
Az égre nézz, immár arra lengek.
Csupán a testem az, mit eltemettek.*

Én ezt a verset nem tudom kívülről. Az illető szülőgyöröki ember fejből mondta. Ezek után kérdezem: ugye, mégis hoz termést a jegenye?

Az ember test és lélek. Dédapám teste a földben, lelke hitem szerint a mennyben. Mi az, ami bennünket mégis összehoz a születés ke-
rek évfordulóján?

Szép a magyar nyelv. Tudta dédapám, hogy szebb, mint a német. A németben a lélek: *Geist*. De *Geist* a szellem is. A magyar tudja, hogy a szellem más. Ez a szellem, ez a szellemiség hozott minket össze.

Köszönöm, hogy Önök ilyen szépen ápolják dédapám szellemiségét. Kérem, ne adják fel. Kellenek a jegenyék! Higgyék el, van termése!

Szeressék Önök is ezt a fát!

